

7. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. 55 с.

8. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 616 с.

9. Подобед В.И. Практическая андрагогика: метод. пособие / под ред. проф. В.И. Подобеда, проф. А.Е. Марона. СПб.: ГНУ «ИОБ РАО», Совершенные адаптивные системы и технологии образования взрослых, 2003. 414 с.

10. Тодорів Л.Д. Рефлексивні складові самосвідомості та їх розвиток в умовах занять з елементами тренінгу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №2-3. С.79–86.

REFERENCES

1. Andryeyeva, V.M., Grigorash V.V. (2006). *Nastilna kniga pedagoga* [The table book of teacher]. Harkiv.

2. Bikova, V., Nikolova, N. (2010). *Trening – forma interaktivnogo navchannya* [The Training is a form of interactive studies].

3. Desyatov, T.M., Desyatov, T.M. (2014). *Tendenciyi rozvitku osviti doroslih: yevropejskij dosvid* [Progress of education of adults trends: European experience].

4. Donchenko, S., Sokolova, O. (2009). *Poshuk novih form metodichnoi roboti*. [The Searching of the new forms of methodical work].

5. Zyazyun, I. A., Sagach, G. M. (1997). *Krasa pedagogichnoi diyi* [The beauty of the pedagogical action]. Kyiv.

6. Osadchenko, I.I. (2011). *Teoriya i praktyka sytuacijnogo navchannya u pidgotovci majbutnix uchyteliv pochatkovoyi shkoly* [Theory and practice of

situational studies are in preparation of future teachers of initial school].

7. P'yatkova, G.P. (2003). *Suchasni pedagogichni tehnologiyi ta metodika yih zastosuvannya u vishij shkoli* [The Modern pedagogical technologies and methodology of the application at higher school]. Lviv.

8. Pidlasij, I.P. (2004). *Praktichna pedagogika abo tri tehnologiyi: interaktivnij pidruchnik dlya pedagogiv rinkovoyi sistemi osviti* [The Practical pedagogics or three technologies: interactive textbook for the teachers of the market system of education]. Kyiv.

9. Podobed, V.I. (2003). *Prakticheskaya andragogika* [Practical andragogic].

10. Todoriv, L.D. (2003). *Refleksivni skladovi samosvidomosti ta yih rozvitok v umovah zanyat z elementami treningu* [Reflexive components of consciousness and the development in the conditions of employments after the elements of training].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ШАМАНСЬКА Олена Ігорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: освіта дорослих, освітній менеджмент, лідерство, психологія особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SHAMANSKA Olena Ihorivna – Candidate of Economical Sciences, Associate Professor of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: adult education, management of education, leadership, psychology of individual.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2022 р.

УДК 796.011.1-053.5-053.67:001.895

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-224-229

ЯЗЛОВЕЦЬКА Оксана Валентинівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання і
рекреаційно-оздоровчої роботи

Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2653-1662>

e-mail: ksenija-77777@ukr.net

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному світі постійно йде пошук нових шляхів розвитку, нових життєвих орієнтирів, переосмислення цінностей. Оновлені напрями освіти вимагають вироблення нових стратегій, формування перспективних цілей освітньої системи,

впровадження інновацій. Тільки інноваційна за своєю сутністю освіта може виховати людину, яка живе за сучасними інноваційними законами глобалізації, є творчою, самостійною й самодостатньою особистістю, яка керується в житті власними переконаннями [1].

Нагальні вимоги до сучасних освітніх установ були сформульовані в Законі України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції «Нова українська школа», де виокремлено одне з головних завдань – стимулювання та розвиток інноваційних процесів.

У контексті вищезазначеного, актуалізується наукова проблема інноватики у сфері фізичної культури і спорту. Особливого значення набуває пошук ефективних підходів для прищеплення учням інтересу до занять фізичною культурою та впровадження новітніх технологій у систему фізичного виховання. Навчання у закладі загальної середньої освіти супроводжується дефіцитом рухової активності, нервовим перенапруженням, необхідністю засвоєння та переробки школярами великої кількості інформації. Ці фактори впливають на погіршення стану здоров'я школярів.

Тому значну увагу у фізичному вихованні дітей та молоді в освітньому закладі науковці звертають на застосування інноваційних технологій, які спрямовані на підвищення рівня інформованості учнів, удосконалення рухових якостей, підвищення мотивації до занять фізичною культурою та спортом, формування фізично розвинутої особистості, здатної реалізувати свій творчий потенціал, зміцнювати здоров'я.

Завдяки впровадженню інноваційних технологій вчителі зможуть розробляти спеціальні індивідуальні програми для учнів з урахуванням їх інтересів та творчих здібностей. Ці програми допоможуть покращити здоров'я учнів, запобігти багатьом їхнім хворобам, підвищити рівень їх рухової активності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемі розвитку інноваційних процесів в освіті нині присвячено досить велику кількість досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців (В.Г. Кремень, І.А. Зязюн, М.В. Кларін, А.М. Моїсєєв, І.П. Підласий, С.Д. Поляков, В.О. Сластьонін, С.О. Сисоєва, П.І. Щедровицький, А.В. Хуторський та ін.).

Загальнотеоретичні основи педагогічних технологій розроблені в працях В.П. Беспалька, С.У. Гончаренка, М.В. Кларіна, В.М. Монахова, Г.К. Селевка, та ін. Існує багато досліджень, які присвячені проблемі використання інноваційних технологій у системі фізичного виховання. Серед них є і українські науковці, як В.Ю. Бикова, О.М. Ващенко, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П. Пінчук, О.І. Пометун, Н.В. Москаленко, С.О. Свириденко, В.І. Шаповаленко та багато інших. Дослідниками було розкрито та охарактеризовано різноманітні інноваційні технології, їх практичне застосування на

уроках фізичної культури та під час інших видів занять з фізичного виховання та спортивної підготовки в закладах освіти.

Мета дослідження – виокремити та проаналізувати можливості використання інноваційних технологій в галузі фізичного виховання в закладі загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. У науковій літературі розрізняють поняття «новація» та «інновація». Новація – це засіб (новий метод, методика, технологія, програма тощо), а інновація – це процес освоєння цього засобу; нововведення, оновлення, зміни, впровадження нового [1].

Педагогічна інновація – нововведення в педагогічну діяльність, цілеспрямована зміна, що вносить в освітнє середовище нові елементи, які викликають перехід системи з одного стану в інший. Це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем [5].

Головною ознакою інновації в аспекті ефективного фізичного виховання є позитивні зміни, які виникають в роботі закладів освіти в результаті спеціально організованої інноваційної діяльності. Сучасні вітчизняні вчені розглядають інновацію як продукти інноваційної освітньої діяльності, які характеризуються процесами створення, розповсюдження та використання нового засобу в сфері фізичної культури і спорту та наукових досліджень: нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не тільки окремі установи й організації, але й різні сфери діяльності.

Інноваційні програми розвитку закладу загальної середньої освіти зорієнтовані на вирішення однієї загальної проблеми – підвищення якості освіти. Модернізація шкільної освіти передбачає реалізацію принципу варіативності програм з фізичної культури, створення та запровадження інноваційних програм фізкультурно-оздоровчої діяльності, використання у фізичному вихованні науково-технологічних досягнень спортивної культури, що дає можливість виявити невикористані резерви для зміцнення здоров'я, гармонійного розвитку, захисту від несприятливих природних і соціальних факторів, підвищення розумової і фізичної активності школярів.

Пріоритетним напрямком роботи кожного освітнього закладу є підвищення якості освіти через використання інноваційних технологій на уроках та в позаурочний час. Тому сучасний педагог повинен досконало володіти знаннями в цій сфері й успішно застосовувати технології у своїй діяльності. Вчитель фізичної культури, використовуючи сучасні технології, може удосконалювати не лише фізичні якості,

формуванню ключових компетентностей, а також розвивати творчий потенціал учнів.

Інноваційні технології у сучасній науковій літературі розглядаються як процесуально структурована сукупність прийомів і методів, спрямованих на вивчення, актуалізацію та оптимізацію інноваційної діяльності у результаті якої створюються нововведення, які викликають якісні зміни [3].

За допомогою впровадження інноваційних технологій вирішуються наступні педагогічні завдання: підвищення ефективності та якості навчання; поглиблення міжпредметних зв'язків; розвиток особистості учня, підготовка до комфортного життя в умовах інформаційного суспільства; розвиток комунікативних здібностей учнів; формування медійної та інформаційної грамотності, що є основою інформаційної культури особистості в епоху цифрових технологій.

Основними цілями вчителя при використанні інноваційних технологій має бути добір форм та напрямів роботи, які будуть спрямовані на формування в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я, стану фізичної підготовленості, насамперед уроку фізичної культури, фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня, позакласних спортивно-масових заходах, змаганнях з різних видів спорту, використанні самостійних завдань.

Такими інноваційними технологіями, пов'язаними з різними формами сучасних занять з фізичної культури можуть бути:

- здоров'язберігаючі технології;
- застосування мультимедійного обладнання;
- здійснення міжпредметних зв'язків, проведення інтегрованих уроків;
- реалізація інтерактивних технологій навчання;
- технології проєктного навчання;
- впровадження та активне залучення школярів до нових видів спорту – фітбол, корфбол, флорбол, петанк, бойовий хортинг та ін.
- використання нестандартного обладнання (різноманітні фішки та конуси, фітбольні м'ячі, тренажерне обладнання та ін.);
- організація та проведення сучасних фізкультурно-оздоровчих заходів з інноваційним підходом, спрямованих на популяризацію здорового способу життя з використанням сучасних видів рухових активностей, зокрема естафет, рухливих та спортивних ігор в онлайн форматі (флешмобів, челенджів, фестивалів, подолання смуг штучних перешкод тощо), а також тих, що поєднують рухову активність з комп'ютерними іграми;

- використання інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

Розглянемо можливості використання деяких інноваційних технологій під час різних видів занять з фізичної культури в закладі загальної середньої освіти.

Здоров'язберігаючі технології. Проблема здоров'я в освіті стала однією з ключових останнім часом. З одного боку це пов'язано зі зміною освітньої парадигми на діяльнішу, орієнтовану на особистісний розвиток кожної дитини, а з іншого боку, інтенсивне впровадження інновацій у сучасному закладі освіти залишає дуже мало шансів для збереження фізичного капіталу дитини.

Термін „технологія здоров'язбереження” більш універсальний, ніж „технології фізичного навчання”, бо він містить ще й виховний аспект, пов'язаний з формуванням і розвитком особистісних якостей учнів.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів. Вони дозволяють учням сформуванню необхідних знання, вміння та навички для здорового способу життя, навчити їх використовувати отримані знання та забезпечити можливість збереження здоров'я. Ці технології засновані на вікових характеристиках пізнавальної діяльності дітей, оптимальному поєднанні рухових та статичних навантажень, навчанні у малих групах, використанні візуалізації та поєднанні різних форм інформаційного забезпечення.

Під технологією здоров'язбереження на уроці фізичної культури ми розуміємо сформовані в певній послідовності комплекси фізичних вправ (технік), які дозволяють зберігати та зміцнювати навички учнів раціонального використання власного фізичного потенціалу, на основі формування цінності здоров'я, життя та прагнення до довголіття.

Види оздоровчих технологій, що доречно використовувати вчителям під час уроків фізкультури, а також у фізкультурно-оздоровчій діяльності:

- зміна видів діяльності – один із способів підвищення ефективності уроку (зміна теорії та практики: розумові та фізичні навантаження учнів);
- зміна групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності;
- створення сприятливого психологічного клімату на уроці;
- індивідуальний підхід, що створює для кожної дитини ситуацію успіху;

- заняття на свіжому повітрі, активний відпочинок, загартовування тіла;
- музикотерапія, кольоротерапія, казкотерапія;
- ефективні засоби підвищення опірності дитячого організму до простудних захворювань, наприклад комплекси спортивно-оздоровчих дихальних вправ (технік), що забезпечують внутрішні умови для максимальної функціональної активності: дихальної гімнастики О.М. Стрельнікової, китайської гімнастики цигун, в'єтнамської гімнастики, дихальної гімнастики йоги, що дозволяють виробити динамічний стереотип правильного носового дихання;
- проведення ігор та створення ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків;
- використання технологій рухової активності (корекція порушень постави; зміцнення серцево-судинної та дихальної систем за допомогою виконання дозованих навантажувальних вправ; тренування м'язів шийно-грудного відділу хребта, нижніх кінцівок та черевного преса за допомогою комплексу вправ; розвиток гнучкості тіла; навчання спортивним оздоровчим технологіям; вправи на корекцію зору тощо);
- навчання використовувати засоби самоконтролю за фізичним навантаженням.

Отже, дозовані фізичні навантаження з урахуванням розвитку учнів, їхніх груп здоров'я, строгий контроль температури, вентиляція приміщень, контроль стану спортивного інвентарю, підтримання чистоти, використання спеціальних вправ для профілактики та корекції постави, очей, дихальна гімнастика – все це дозволяє зберегти здоров'я учнів та запобігти травмам.

Інтерактивні технології навчання. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, активна взаємодія всіх учнів, це взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де й учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії.

Під час інтерактивного навчання учні вчать бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення. При цьому відбувається постійна зміна видів навчальної діяльності: ігри (ділові, рольові, сюжетні, імітація, громадські слухання); дискусії (дебати, дискусії у стилі ток-шоу); робота в малих групах, проектно-аналітична робота, невеликий теоретичний блок (міні-лекція).

Інтерактивні технології навчання включають сукупність форм, методів, методик,

засобів, що дозволяють гарантовано досягти запланованого результату.

Інтерактивні технології необхідно впроваджувати на уроках фізичної культури. Науковці Гаркуша С. та Шаповаленко І. пропонують такі варіанти впровадження інноваційних технологій на уроках фізичної культури:

- кооперативного навчання (групового), до яких відносяться «робота в парах, трійках», «робота в малих групах»;
- колективно-групового навчання – «обговорення проблеми в загальному колі», «мікрофон», «незакінчені речення», «мозковий штурм», метод «навчаючи – навчаюсь», «дерево рішень»;
- технологія ситуативного моделювання, до якої відносяться імітаційні та рольові ігри;
- технології опрацювання дискусійних питань – методи «Займи позицію» та «Зміни позицію», «Дискусія» [4].

Використання інтерактивних методів навчання дають змогу учням полегшити процес засвоєння знань; аналізувати інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу.

Технології проєктного навчання. У ході модернізації освіти, одним з основних завдань у викладанні предмету «Фізична культура» стає освоєння знань про фізичну культуру і спорт, їх історію і сучасний розвиток, роль у формуванні здорового способу життя.

Під час дистанційного навчання діти позбавлені необхідної рухової активності. Тому уроки фізичної культури вчитель має спланувати на користь фізичного розвитку учнів. У цьому випадку допомагає впровадження методу проєктів. Це дозволяє вирішувати відразу декілька завдань: розвиток компетентностей учнів; інтегрованість процесу навчання; заощадження часу на самому уроці.

Проєктна діяльність – це створення проблемних ситуацій, активізація пізнавальної діяльності учнів у пошуку і вирішенні складних питань, що вимагають актуалізації знань, побудови гіпотез. Метод проєктів завжди орієнтований на самостійну діяльність учнів (індивідуальну, парну, групову), яку вони виконують у відведений для цієї роботи час.

Використання технологій проєктів на уроках фізичної культури в закладі освіти, а також під час дистанційного навчання стає для учнів більш захопливим: самостійний збір учнями теоретичного матеріалу із заданої теми, теоретичне обґрунтування необхідності виконання того або іншого комплексу фізичних вправ або опанування тих або інших фізичних умінь і навиків для власного вдосконалення, виховання вольових якостей.

Учні, таким чином, стануть компетентними в теорії предмету, що

необхідно для правильного виконання фізичних вправ, і у використанні технологій зміцнення здоров'я і загартування. Даний вид діяльності дає можливість учням, що мають обмеження в руховій активності, проявити себе.

Інформаційно-комунікаційні технології.

Сьогодні технології навчання конкретизуються в нових інформаційних, модульних і дистанційних формах. Як наслідок, вчитель повинен уміти розробляти інформаційні матеріали та використовувати інші ресурси зі сфери інформаційних технологій.

Упровадження новітніх інформаційних технологій і можливостей сучасних комп'ютерних систем відкривають необмежений простір для педагогічної творчості, дозволяючи модернізувати існуючі й упроваджувати новітні технології і форми навчання.

Одним із основних завдань учителів фізкультури є раціональне використання наочних засобів навчання в освітньому процесі. Широкі можливості для цього представляють сучасні комп'ютерні технології. Використання ІКТ дозволяє вчителю підвищувати рівень інформаційної грамотності: розвивати існуючі та набувати нові навички роботи з інформацією у контексті постійного вдосконалення комп'ютерного обладнання. Завдяки такому стилю навчання учень стає активним суб'єктом освітньої діяльності.

ІКТ дозволяють організувати навчальний процес на новому, більш високому рівні. Ці технології допомагають розв'язати ще одне завдання – зацікавити школярів у отриманні інформації про формування здорового способу життя, історію розвитку фізичного виховання та спорту.

Уроки фізкультури містять великий обсяг теоретичного матеріалу, на який приділяється мінімальна кількість годин, а використання ІКТ дозволяє ефективно вирішити це завдання: пояснення техніки виконання вправ, історичні документи та події, біографії спортсменів, які висвітлюють теоретичні питання. Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють вирішувати завдання пошуку та зберігання даних, планування, контролю та управління заняттями фізкультурою, діагностики стану здоров'я та рівня фізичної підготовленості учнів.

Використання нових інформаційних технологій, інтернет-ресурсів дозволяє досягти максимальних результатів при вирішенні багатьох завдань на уроках фізкультури та в позаурочний час.

Онлайн-навчання. Педагоги можуть використовувати цю технологію, щоб спонукати учнів покращити свої навички, переглядаючи онлайн-відео та демонструючи

презентації. Завдяки величезній кількості інформації, доступної в Інтернеті, вчителям фізкультури легко знайти навчальні відео-уроки, які можуть задовольнити потреби кожного учня.

Моніторинг та контроль інтенсивності фізичних навантажень. Оскільки не всі учні мають однакові фізичні здібності, важливо, щоб учителя адаптували програму до конкретної тілобудови учня, тому відстеження серцевого ритму є дуже вагомим при оцінці фізичної витривалості учнів, призначенні фізичних вправ і дозуванні навантаження. Важливим стає контроль інтенсивності фізичних навантажень під час занять фізичною культурою, для цього можна використовувати пульсометри. Це невеликий прилад, призначений для вимірювання пульсу людини (частоти скорочення серцевого м'яза) в різних умовах. Даний пристрій застосовують для контролю роботи серцево-судинної системи та аналізу її функціональності.

За допомогою пульсометрів можна зафіксувати максимальну та середню ЧСС під час заняття. Середня ЧСС – найбільш інформативний показник напруги фізичного навантаження, що дає можливість безпосередньо під час виконання вправ знати про відповідність середньої інтенсивності навантаження поставленого завдання. Цим досягається пульсометричний контроль та програмування навантажень під час занять фізичною культурою. Це можливо завдяки цифровому передавачу, який виключає перешкоди від близько розташованих моніторів серцевого ритму інших учнів.

Будь-який учень може швидко засвоїти функції пульсометрів та навчитися використовувати їх для контролю і оцінки навантаження на уроках фізичної культури та в позакласних заходах фізкультурно-спортивного спрямування.

Комп'ютерні програми. Використання презентацій під час уроків дозволяє більш докладно і наочно викладати теоретичний матеріал, що робить навчальний процес максимально ефективним. За допомогою презентації можна пояснити правила спортивних ігор, тактичні дії гравців, наочно уявити історичні події, біографії спортсменів.

Також можливе проведення тестування у класі для перевірки та закріплення знань учнів. У позакласній роботі можна використовувати ІКТ: командна презентація, дизайн змагань, опис змагань та ін.

Отже, використання ІКТ на уроках фізичної культури дозволяє: зробити заняття більш цікавими, ефективними, розвивати мотивацію до навчання; звернутися до електронних ресурсів для закріплення

матеріалу занять та отримання додаткової інформації щодо зацікавленої теми [2].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Використання сучасних технологій є ефективним методом поліпшення освітнього процесу з фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, дозволяє підвищувати зацікавленість дітей у фізичному самовдосконаленні, мотивацію до навчальної діяльності, сприяє засвоєнню теоретичного матеріалу, виховує активну життєву позицію, привчає до ведення здорового способу життя.

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвинутою здатністю до творчості, готовністю до розробки та впровадження інновацій.

Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні інноваційних технологій з елементами різноманітних фітнес-програм, що сприятимуть підвищенню рівня рухової активності школярів, інтересу до занять фізичною культурою та спортивною діяльністю.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Грабовська Т.І., Талапканич М.І., Химинець В.В. Інноваційний розвиток освіти: особливості, тенденції, перспективи. Ужгород, 2006. 232 с.
2. Качан О.А. Впровадження та ефективне використання новітніх інформаційних технологій в процесі фізичного виховання. *Фізичне виховання в рідній школі*. 2016. № 3. С. 33-38.
3. Москаленко Н. В. Інноваційна діяльність у фізичному вихованні загальноосвітніх навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2015. № 4. С. 35-38.
4. Шаповаленко В. І., Гаркуша С.В. Інтеграція інноваційних елементів та інтерактивних технологій в освітній процес фізичного виховання. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Шевченка*. 2013. Вип. 112. Том 2. С. 304-308.
5. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність: монографія. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с

REFERENCES

1. Hrabovska T.I., Talapkanych M.I., Khymynets V.V. (2006). *Innovatsiyni rozvytok osvity: osoblyvosti, tendentsii, perspektvy* [Innovative development of education: features, trends, prospects]. Uzhhorod.
2. Kachan O.A. (2016). *Vprovadzhenia ta efektyvne vykorystannia novitnikh informatsiynykh tekhnolohii v protsesi fizychnoho vykhovannia* [Implementation and effective use the newest information technologies in the process of physical education]. *Fizychne vykhovannia v ridnii shkoli*. № 3. 33-38.
3. Moskalenko N. V. (2015). *Innovatsiina diialnist u fizychnomu vykhovanni zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [Innovative activity in physical education of general educational institutions]. *Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi* № 4. 35-38.
4. Shapovalenko V. I., Harkusha S.V. (2013). *Intehratsiia innovatsiynykh elementiv ta interaktyvnykh tekhnolohii v osvitnii protses fizychnoho vykhovannia* [Integration of innovative elements and interactive technologies in the educational process of physical education]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. Shevchenka*. Vyp. 112. Tom 2. 304-308.
5. Khymynets V.V. (2009). *Innovatsiina osvitnia diialnist: monohrafiia*. [Innovative educational activity: monograph]. Ternopil.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ІАЗЛОВЕЦЬКА Оксана Валентинівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і рекреаційно-оздоровчої роботи Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: здоров'язберігаюча педагогіка та валеологічне виховання.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

IAZLOVETSKA Oksana Valentynivna –

Candidate of Pedagogic Sciences, associate Professor, associate Professor of the Department of physical education and recreational and health work of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: health-preserving pedagogy and valeological education.

Стаття надійшла до редакції 12.08.2022 р.